

SON KUŞLAR¹

İlker Mutlu

"Siz ki tek başınıza
Aşk dediğimiz büyük, acılı gölgeyi
Gözlerinizde taşıyarak
Başkaları bilmesin diye
Birbirinize olsa bile
Anlatamadan sevgiyi
Siz son kuşlarsınız
Terk edilmiş, kimsesiz kuşlar
Nasıl taşıyabilir yumuşaklığınızı dünyamıza
Yorgun ve katı avuçlarında..."

1960'lı yıllar boyunca sonradan Yeşilçam'ın kendi piyasasının bile bir enflasyon ortamı olarak tanımlayacağı patlamayı oluşturacak şekilde, her geçen gün yapılan filmlerin sayısı artmış ve bu durum pek çok heveslinin de sinema dünyasında önünü açmıştı. Artık tek yönetmen dönemi çoktan geride kalmıştı. Tiyatrocular dönemi de bitmiş ve nihayet sinemacılar dönemi başlamıştı **Lütfü Akad**'larla. Artan film sayısı ile birlikte oyuncuların, yapımcıların ve yönetmenlerin de sayısı artıyor ve beraberinde bir çeşitlilik ortamı oluşuyordu. Kaçınılmaz olarak yeni türler, anlatılar, hatta deneysel işler girdi sinemamıza.

1966 yılı bu patlamanın tavan yaptığı bir yıldız ve üretilen film sayısı artık 50'lerdeki gibi iki basamaklı sayılarla ifade edilmiyordu. Tam 229 film yapılmıştı ve bunların hepsi de gösterime girdi! Bu, **Nijat Özön**'ün dediği gibi

---

¹ Çıkış yılı 1965 olan filmin 50. yaşını 2015'te kutlamamız gerekirken, ilk sayımızda olduğu gibi, büyük ölçüde basılı yayın yapmanın güçlükleriyle ilintili gecikmemizin getirdiği güncellik kaybı nedeniyle okurlarımızdan bir kez daha özür dileriz.

“...bunalımın önlenemez bir duruma gelmekle kalmayıp, kötü bir sona doğru hızla yaklaştığını da gösterdi. Bu, artık yılda bir düzineden fazla film çeviren yönetmenlerin, üç düzineye yakın senaryo yazarın, iki düzineden fazla filmde oynayan bir avuç yıldızın meydana getirdiği ve her bakımdan dökülen bir sinemadır.”²

Genele vurulduğunda bu böyledir, ama istisnalar da vardır ve o film enflasyonunda sinemamızın birkaç başyapıtı da ister istemez ortaya çıkar. James Bond taklitlerinin, sulu güldürülerin, Yeşilçam’ın olmazsa olmazı melodramların en pespayelerinin, yabancı film aktarımlarının ve din istismarı filmlerinin cirit attığı yılda öne çıkan ve ileriki sayılarda da 50. yaşlarını kutlamaya devam edeceğimiz istisnalardan biridir *Son Kuşlar* (Erdoğan Tokatlı, 1966).

² ÖZÖN, Nijat. *1895-1966 Türk Sineması Kronolojisi*, Bilgi Yayınevi, Ankara Üniversitesi Basımevi, 1968. S.190.

Son Kuşlar, *Sevmek Zamanı* (Metin Erksan, 1966), *Umutsuzlar* (Yılmaz Güney, 1971), *Utanç* (Atıf Yılmaz, 1972) ve *Selvi Boylum Al Yazmalım* (Atıf Yılmaz, 1978) gibi artık yapılmayan o güzelim aşk filmlerinden biridir. Adı geçen diğer filmlerden ayrılan yanı inadına, alabildiğine gerçekçi olmasından gelir. Diğerleri (hatta biri muhteşem bir edebiyat ürününün uyarlaması olmasına rağmen) dram yaratmak adına rastlantılara, bir parça (ama o filmlere yakışan) zorlamalara yer verirler. *Son Kuşlar*'da bu böyle değil. Her şey, bir belgesel netliğinde hayatın içinde yürüyüp gidiyor. Hatta bazı anlarda öteki, o bildiğiniz, müptelâsı olduğunuz aşk filmlerine dönmesini istiyorsunuz!

Son Kuşlar pek çok sahnesinin kurgusunda İtalyan Yeni Gerçekçi filmlerine öykünüyor. Bunu saklamıyor da. Bir film çekme özgürlüğü tanınan her genç yönetmen gibi bu ilk filmine bütün tutkusuyla, hayranı olduğu anlatımı döşemiş **Erdoğan Tokatlı**. Ama bu bilinçli seçim filmi bir an bile zedelemiyor ve filmin çekiciliği de büyük oranda orada saklı. **Ediz Hun**'un ve **Selma Güneri**'nin saf, henüz örselenmemiş, samimî oyunları da filmin değerine değer katan bir diğer unsur.

Ayşe Şasa'nın *Tren* adında bir öyküsü **Tokatlı** ve **Mualla Özbek** tarafından senaryoya uyarlanmış. Aslen modacı olan ve modadan kazandığı parayı akıllıca sinemada değerlendiren **Mualla Özbek**, adını bilinçli olarak senarist kısmına yazdırmış olmalı. Yani bence senaryo **Tokatlı**'nın. Ama Yeşilçam'ın en usta kalemlerinden olan **Şasa**'nın hikâyesi de muhtemelen sinematografiktir.

Tren gerçekten de filmde üçüncü bir başrol gibi düzenli aralıklarla karşımıza çıkmakta. Oğuz'un (**Ediz Hun**) oturduğu evin hemen önünden, her seferinde bütün evi tekerleklerinin gürültüsüyle doldurarak geçer tren. Tren garları âşıkların buluşma yerleridir; orada oynar, koşturur, sevişirler. Buluştukları tepelerden, kırlıklardan trenleri seyrederek. Oğuz mühendis olarak görev yaptığı ile trenle gider. Tren onları ayırır, birleştirir. Sinemaya ne kadar yakışan bir unsurdur tren...

Biraz ikinci derecede kalsa da başrollerden biri de vapurundur; hakkını yememeli. Oğuz kitapçada karşılaştığı, parası yetmediği için istediği aşk romanını alamayan Ayşe'ye (**Selma Güneri**) o romanı hediye etmek ister ve satın alır. Kitabı vermek için peşine düştüğü Ayşe vapura binince mecburen o da vapura atlar. Vapur, okuldan evine dönerken Ayşe'nin bindiği araçtır ve bir süre sonra âşıkların bir araya gelme noktalarından biri haline gelir.

İstanbul'u unutmamalı. Henüz betonun teslim almadığı İstanbul'dan ne güzel görüntüler yakalamıştır **Ali Uğur**. Ve o çaresiz aşka ancak İstanbul yakışır. İstanbul sokaklarında geçen uzun takip sahneleri, İstanbul 60'ların İstanbul'u olduğu için güzeldir ayrıca. İki başrol oyuncusunun taze güzellikleri İstanbul'unkine ekli bir motiftir karşımızda.

Birbirinden değerli oyuncularla çalışmıştır yönetmen ama seyirciyi şaşırtmayı başarır rol dağıtımıyla. Alıştığımız rollerin dışında oynatır onları. Köylü anası olarak alıştığımız **Aliye Rona**, sosyetik bir annedir. Sinema hayatı boyunca neredeyse hiç kötü kadın oynamamış **Pervin Par**, fettan, zengin koca avcısı bir dilberdir. Yine **Nurhan Nur** da benzer bir şekilde kullanılır filmde. **Tuncel Kurtiz** genelde kötü adamları canlandırdığı 60'lardaki tek iyi adam rolünde, Oğuz'un yakın arkadaşı mimar Turgut olarak, top sakalı ve sınıf atlamış entel görüntüsüyle ekrandadır...

Film, Oğuz'un trenle İstanbul'a gelişiyle başlar. Garda kendisini özlemle bekleyen annesine (**Şükriye Atav**) sarılır heyecanla. Ve Haydarpaşa'nın merdivenlerinden inip vapura binerek kendi semtlerine geçerler. Filmin iki ezeli aktörü tren ve vapurun da ilk karşılaşması gerçekleşir böylece. Tren ve vapur, âşıklar ve umutlar şehri İstanbul'un simgeleridirler adeta.

Eve geldiklerinde daha yorgunluğunu atamamış Oğuz'u, biraz da meraklı komşularına şişinerek göstermek için balkona çıkarır annesi. Oğuz bu zoraki reklamdan hoşlanmaz ama annesini de üzmemek ister. İster istemez İtalyan Yeni Gerçekçi filmlerinin evlerini, iç içe geçmiş mahallelerini ve oradaki insan davranışlarını hatırlatır bu sahne. Oğlunun mühendis olduğunu vurgulamak suretiyle satışını yapmak ister anne, çünkü bir yandan da onu evlendirmek, rahata ermek istemektedir.

Ertesi gün teknik bir kitap almak için gittiği kitapçada cebir kitabı soran, lise son sınıf öğrencisi Ayşe ile karşılaşır. Kız ilgisini çekmiştir. Utangaç bir kişiliğe sahip olan genç kız ona bakmaz bile ve kitapçada cebir kitabına bakınırken ilgisini

çeken ama almaya parasının yetmeyeceği bir aşk kitabını karıştırmak ister. O esnada kitapları düşürür ve kitapçıdan azar yer, kaçır. Olayı gören Oğuz aceleyle, kendi kitabının yanında o kitabı da alır ve kıza yetişmek için dükkândan fırlar. Aslında o da kız kadar olmasa da utangaçtır ve kıza bir türlü kitabı veremez. Takip otobüste, vapurda devam eder ve kızın mahallesinde son bulur. Kitap Oğuz'un elinde kalmıştır.

Nihayet eve gelip kendisini yorgun bakışlarla karşılayan annesine (muhteşem **Ayfer Feray!**) gülümseyip içeriye geçen Ayşe aynada saçlarını düzeltmekten ve pencereden sokağı, bir de Oğuz'u kontrol etmekten kendini alamaz. Baba (kurt **Kenan Pars**) odasından çıkıp geç kalan kızına hesap sormak ister ama Ayşe kitap baktığını söyleyerek ayrılır. Baba, anneye "Artık bu kıza da göz kulak olmalı. Bu da azdı." der. Anne onu "Bu Nesrin gibi erkek delisi değildir." diyerek yatıştırır ama kızını uyarmaktan da geri kalmaz.

Burada babanın kişiliğinde değinmek istediğim bir tespitim var. Bizim insanlarımızda, özellikle işçi kesiminde, alt tabakada sıkça görülen bir özellik bu: ikiyüzlülük! Gerçekten de kızlarının üzerine düşen, onları korumak perdesinin önünde dayı dayı konuşan, onları hırpalayan, azarlayan, döven baba aslında çalışmayı sevmeyen, karısının eline bakan biridir ve kızlarına "devlet kuşu" talipler çıktığında eğilip bükülüverir birden, kızlarını âdeta satar.

Filmin iki başkarakteri, âşık Oğuz ve Ayşe haricinde herkesin üzerine sinmiştir bu ikiyüzlülük ve film ön plânda yakıcı bir aşkı anlatır görünmekteyken, aslında insanımızın bizim asla kabullenmeye yanaşmadığımız bu yanını anlatmaktadır. Anne, oğluna yaklaşımında sahtekârdır; çünkü evlenmesini, yanında olmasını kendisi için istemektedir. Oğuz'un mimar arkadaşı sahtekârdır; aslında olmadığı bir kişinin pozuna bürünerek "entel sakalı" bırakmıştır, kendini olduğundan yüksek gösterme çabasındadır. Ayşe'nin annesi, sınıf atlama gayretkeşliğinde babadan aşağı değildir; ama kızlarına mağduru oynar, kendini acındırır. Zengin damat adayları evin güzel kızlarına âşık değillerdir aslında, onları arzu nesnesi görürler ama bunu zenginlikleriyle, cahil yanlarıyla örterler. Ablayı alan damat, küçük kız kardeş Ayşe'yi akrabası yaşlı bir kalantora pazarlamaya çalışır; asıl amacı o adam aracılığıyla kötü giden işlerini hale yola koymaktır. Bu liste böyle gider.

Kaldığımız yerden devam edersek, Ayşe odasına geldiğinde başından bir şeyler geçtiğini anlayan ablası Nesrin (**Pervin Par**) kendisine ne olduğunu sorunca,

peşine birinin takıldığını söyler. Nesrin'in lâfı ise hayata bakışını özetler niteliktedir: "Aa, deliye bak. Bunda korkacak ne var? Hem belki de iyi bir kısımettir."

Oğuz'un annesi oğluna komşu kızlarının fotoğraflarını taşımaktadır. Özellikle beğendiği bir tanesini ona çok över. Oğuz onu, kırmaktan sakınan bir gülüşle karşılar ama niyetli olmadığını da belli eder.

Bir gün yine Ayşe'yi takip ederek onla konuşma şansını dener Oğuz. Bu şansı vapurda yakalar. Önce ondan kaçan Ayşe, utangaçça da olsa sonunda yaklaşmasına izin verir. Oğuz bir gün önce veremediği romanı bahane ederek konuşma açar ve tanışırlar. Acemi bir cilveyle kendisinden uzaklaşmaya çalışan kızı güldürmeyi başarır. Okula bıraktığı kızla çıkışta buluşmak üzere sözleşirler.

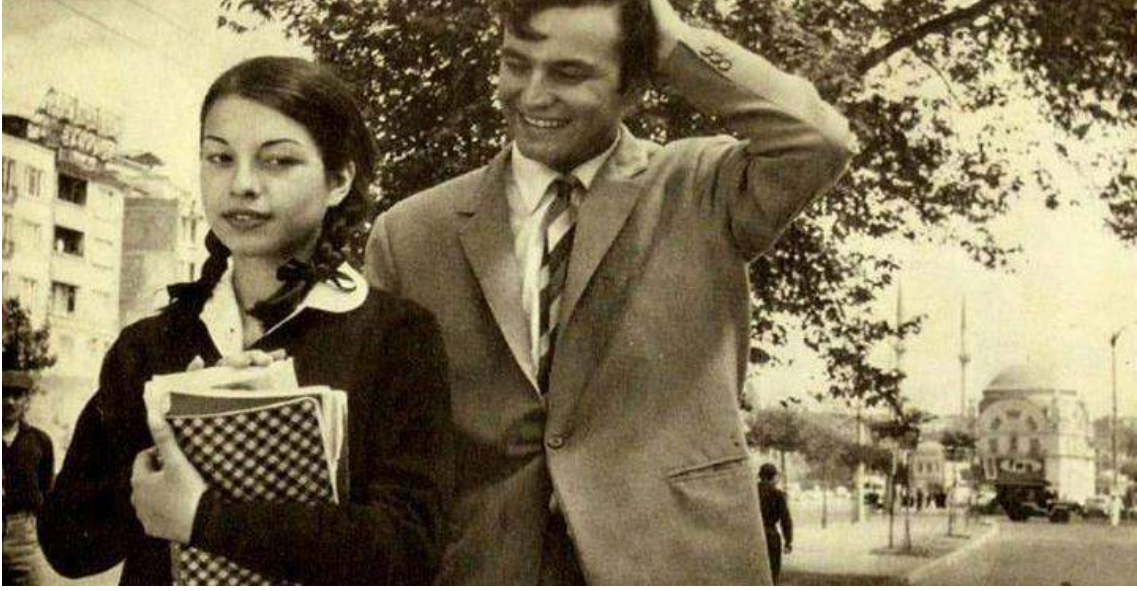
Okuldan geç çıkan Ayşe'ye onu epeyce bekleyen Oğuz'un çatmasıyla âşıklar ilk kavgalarını ederler. Hâlbuki verdiği romanı arkadaşları almıştır kızın elinden. Bu defa öfkesini yansıtırma sırası Ayşe'dedir; çünkü Oğuz kitabın içine yazı yazmıştır ve Ayşe bunu arkadaşlarına açıklayamamıştır. Kızın mahallesine yaklaştıklarında bir apartman girişinde dururlar ve Ayşe film boyunca ettiği nadir isyan konuşmalarından birini yapar: "Eve gitmek istemiyorum. Ablam, annem, babam, hiçbirini görmek istemiyorum. Görmek istemiyorum." Durur ve saatine bakar. "Gene geç kaldım." Sessiz bir ilerleyişin sonunda Oğuz ertesi gün ayrılacağını söyler. Veda yoktur, kimse konuşmaz. Ayşe suskunluk içinde eve gider. Odasının penceresinden gizli gizli Oğuz'un ardından bakar. Yeşilçam aşk filmlerinin en etkili, hem de süsüzlüğüyle, netliğiyle etkili sahnelerinden biridir izlediğimiz.

Oğuz, aralarındaki şeyin adını koymadan ayrılamamıştır yine de şehirden ve biz bir sonraki sahnede şen şakrak, el ele, mutlulukla o güzel, eski İstanbul'un sokaklarında gezinen iki sevgiliyi izleriz. Yolda arabasıyla oradan geçmekte olan, Oğuz'un yakın arkadaşı mimar Turgut'la karşılaşırlar. Onları evine davet eder Turgut. "...Ben Ayşe okula gidecek, gelemeyiz dedim. Bugün gitmesin, diyor." Oğuz'un bu sözüne Ayşe'nin cevabı tatlı bir gülümseme olur. Artık okul asmalar da başlamıştır.

Oradan neşeyle kaçarak çıktıklarında altına geldikleri bir ağaç, aşklarını ilk defa ilân ettikleri yer olur ve ağaca adlarını yazarlar. Sonra da Ayşe'nin arkadaşı Melek'in evine giderler. Art arda gelen bu sahneler birbirlerinin hayatına arkadaşlardan başlayarak dâhil olma girişimleridir.

Ancak ne kadar ertelemeye çalışsa da şantiyesi Oğuz'u beklemektedir ve günün sonunda ayrılırlarken bu defa elleri kopmak bilmez. "Beni unutma." "Unutmam." "Mektup yaz." "Yazarım." Ve Ayşe ardına bakmadan kaçar evine. Kalırsa kopamayacaktır.

Oğuz'un trenle İstanbul'dan ayrılma sahnesinde onu yolcu etmeye gelen sadece annesidir ama gencin gözleri sadece sevdiğine bakılmaktadır. Annesi bu kopuşu fark etmiştir, yüzünü kaplayan acıyı görürüz. Tren hareket ederken oğlunu biraz daha görmek için onun olduğu camın peşinden koşar anne ama gözlerini yakalayamayacaktır.

Büyük kız Nesrin nihayet amacına kavuşur ve zengin koca adayıyla evlenmeyi başarır. Ancak bu evlilikle yakaladığı saltanatı ailesiyle paylaşmak niyetinde değildir; paylaşmaz da. Bu da ailenin beklentisini alaşağı eder. Ana-babanın gözleri küçük kıza çevrilir. Damadın da niyeti zaten bu körpe kızı zengin tanışına almak ve bu sayede o adamdan faydalanmaktır.

Ayşe'ye ağzı sulanan ve onla izdivacın bir an evvel gerçekleşmesini isteyen yaşlı Hayri Bey (**Talat Gözbak**), büyük abla Nesrin'in evinde bir yakınlaşma yemeği tertipler. Kızı almak için eve gelen Nesrin olayı önden ebeveynlerine anlatarak onları hazırlamıştır. Böyle bir evliliğin gerçekleşmesine dünden razı olan ve bunu son şansları gören anne-baba okuldan dönen Ayşe'nin cevabını sabırsızlıkla bekler. İmtihanlarını bahane ederek gitmeyi reddeden kızına babası kızar ve annesi de "Okuyup da ne olacak kızım, halimizi görmüyor musun?" şeklinde sitem eder. Babası da kızına okulu yasaklar. İsyana yeltenen kızını da feci halde

pataklar. Kızını sakinleştirmeye çalışan anne çalan kapıyı açmak üzere aşağıya iner. Gelen postacıdır ve Oğuz'un ilk mektubunu getirmiştir. En saf duygularla yazılmış bu şiir gibi aşk mektubu anneyi ağlatacaktır. Ama aslında çaresizliğe delâlettir bu gözyaşları. Vermeyecektir mektubu kızına. Plân işlemeli, kız zengine varmalıdır.

Neticede Hayri Bey'in onlara aldığı eve taşınmak üzere maaile mahalleyi terk ederlerken, anne son bir defa, bir daha asla özlemeyeceğini düşündüğü gözlerinden okunarak, geride kalan mahalleye bakar.

Hayri Bey onları yerleştirdiği evden Ayşe'yi alır ve kendi evine getirir. Amacı kendi hikâyesini anlatıp kızın sempatisini kazanmaktır. Ölen karısından, çektiği acılardan, yalnızlığından bahseder. Büyük bir ailenin son çocuğudur Hayri Bey ve neslinin tükenmesini istemez. Ayşe de hayal ettiği temiz ve güzel kızdır. Toyluğuyla dinlediği hikâye Ayşe'yi hiç etkilemez ama köşeye sıkıştığını bilir. Ayağa kalkar ve "Okulu bitirmeden evlenmem." der. Hayri Bey bu durumu kabul edecektir. Sonuçta sadece iki ayı kalmıştır Ayşe'nin.

İşin tatlıya bağlanmasına tüm aile sevinir. Annesi ve ablası iki yandan sarar severler Ayşe'yi: "Gördün mü bak kurtuluyoruz!" "Benim tatlı Ayşeciğim. Güzel kardeşim..."

Ayşe, okulu bilinçli olarak bitirmez. Düğün gününü kararlaştırmak için yapılan aile toplantısında bu hareketi yutmadığını Hayri Bey açıkça belli eder ve Ayşe'yi aptallıkla suçlar, aşağılar. Odasına kaçan Ayşe aynayı parçalar ve kırık parçalardan biriyle bileğini keserek intihar eder. Son anda içeri giren Hayri Bey onu hastaneye yetiştirir.

Sabah kendine gelen Ayşe pencereden baktığında aşağıda ağaca bağlı üç koyun durduğunu görür. "Bunlar niçin geldi abla?" "Sen iyileşir iyileşmez kurban kesilsin diye. Hayri Bey gönderdi." "Söyle, kessinler... Düğün ne zaman?" "(Abla şaşkın) Vazgeçtin diye korkmuştuk?" "Vazgeçmedim. Bir an evvel olsun daha iyi... Madem kurtarıcım gelmedi..." Artık Ayşe de kendisini çaresizliğin girdabına koyuvermiştir.

Nesrin ve eşinin de katıldığı bir akşam gezmesinde Hayri Bey Ayşe'yi ve diğerlerini lüks bir bara götürür. Sohbetin bir yerinde Nesrin ve eşine dansa kalkmalarını âdeta emreder. Onlar kalkınca da Ayşe'ye döner ve dalga geçer gibi "Artık evleniyor muyuz kızım?" der. Ayşe kızarak "Ne münasebet!" yanıtını verince Hayri gülerek Nesrinleri masaya geri çağırır, onlara kızın yine kendisini

reddettiğini söyler ve onları dansa geri yollar. Gece iyice sinirlenen Hayri Bey'in motora yalnız gidip onları iskelede dımdızlak bırakmasıyla sonlanır.

Oğuz'un annesi artık vefat etmiştir. Onu son defa görememiş olmanın üzüntüsüyle eve gelen Oğuz, annesinin anılarıyla, hüznün içinde evi gezer. Sonra şehre indiğinde bu defa sosyetik, olgun bir kadın gibi giyinmiş halde caddede yürüyen Ayşe'yi görür ve onu takip etmeye başlar. Bu defa Ayşe'nin okul önlüğü içinde olduğu, o şen şakrak aşkın yaşandığı masum İstanbul'un içinde değildir. Kamera onları keşmekeş içinde bir İstanbul'da izler. Trafik, kalabalık, gürültü... Bu takip sahnesi benim filmde en çok sevdiğim sahnedir. Düz bir hattı izler ve ustaca çekilmiştir. Bu defa yolları yine bir vapura (bu defa arabalı vapura) varır. Ablasının olduğu aracın içindeki Ayşe Oğuz'u görür ve hava alma bahanesiyle aşağıya iner.

Vapurun güvertesinde bir araya geldiği Oğuz'a nikâhlandığını anlatır Ayşe. "Beni aramadın Oğuz." der. "Beni yalnız bıraktın!" Her şey için çok geç kaldıklarını söyler ve gitmesini ister. Vapur dağılırken ilerleyen araçlarının içindeki iki kız kardeş kaybettiklerine ağlarlar. Beklediklerinin tersinde, sahte bir hayattır yaşadıkları.

Ama Oğuz deli gibi sevdiği Ayşe'den vazgeçemez. Belki de annesinin zamansız ölümüyle içine düştüğü yalnızlıktır onu bu aşka tutkuyla sardırta. Son bir umutla Ayşe'nin arkadaşı Melek'in yanında alır soluğu ve ona umutsuzca aradığı Ayşe'yi sorar. Oğuz'u suçlayıcı bir konuşmanın ardından kız dayanamaz ve ertesi gece evlenecek olan Ayşe'nin kaldığı adresi verir Oğuz'a. Daha fazlasını da yapar ve düğün gecesini Oğuz'u o eve getirir. Sonuçta arkadaşının mutluluğudur istediği. Hazırlıklar esnasında bir fırsat bulur ve Oğuz'un dışarıda beklediğini çığırır Ayşe'ye.

Kendisini hemen dışarı atan Ayşe'nin yüzünde son bir umut vardır ve bu umut Oğuz'un yanına vardığında söneverecektir. Gerçeği, kaçınılmaz sonu çoktan kabullenmiştir çünkü. Kaderine boyun eğdiğini, annesi için yaptığını anlatır Oğuz'a. "Ablamın yapamadığını, ablamın veremediğini verdim ona." der. İsteddiği karşılıkları alamayan Oğuz bahçeyi terk eder. Halen bir ikilemin içerisinde bocalayan Ayşe karanlıkta seslenen annesinin sesiyle kendine gelir ve ona yönelir. İki umutsuz kadın birbirine sarılır.

Donan bu sahne üzerine başlayan başlıkta verdiğim şiir, yaşanan o saf ve güzel aşkın fotoğraflarının akışına eşlik ederek sürer. Son kare Oğuz'un vapurda Ayşe'yi

öpmeye yeltendiği andır ve yönetmen bu fotoğrafı üç mesafede vererek bitirir filmini.

Anlattığım şekliyle okuyucuya ağır bir Yeşilçam melodramıyla karşı karşıyaymışız gibi gelebilir film ama kesinlikle öyle değil. Ticarî **Türkan Şoray** melodramlarındaki gibi **Belkis Özener** şarkılarıyla sömürüyü kuvvetlendirme yoluna gitmek lâzım her şeyden önce. Burada senfonik bir ezgi eşlik ediyor filme: **Mehmet Abut**. Hakkında internette dahi pek bir bilgi bulamadığım besteci filmin ruhunu destekleyen güçlü kompozisyonlara imza atmış. Bizim sinemamızda çok da rastlayamadığımız bu uyumu **Umutsuzlar** ile örnekleyebilirim. **Yalçın Tura**'nın bu güzel aşk filmine döşediği, zihne hemen yerleşen güzelim melodileri bazı anlarda filmin önüne bile geçiyordu.

Erdoğan Tokatlı, sinemamızın kalburüstü yönetmenlerinden olmakla birlikte, özellikle 70'lerdeki piyasa zorlamaları nedeniyle tekdüze işlerle uğraşmak durumunda kalmış ve potansiyelinin oldukça altında kalan sayıda iyi yapıt verebilmiştir. Bunların akılda kalanları **Fidan** (1984), **Güneşe Köprü** (1986), **Suçumuz İnsan Olmak** (1986) ve **Kemal Tahir**'in romanının hakkını veren bir uyarlama olan **72. Koğuş** (1987)'tur.

Selma Güneri 3. Antalya Film Şenliği'nde bu filmdeki rolüyle En İyi Kadın Oyuncu Ödülü'nü almıştır. Gerçekten de liseli küçük kızdan hayatın olgunlaştırdığı kadına geçişin tüm aşamalarını en sade biçimde vermeyi başarmıştır filmde. Bunda muhakkak ki yönetmenin idaresinin de payı büyüktür çünkü çoğu filmde antipatik bir oyun veren Ediz Hun'dan da iyi sonuç alındığı görülmektedir.

Filmin Youtube'da temiz bir kopyası bulunuyor. Bu ve benzeri klâsiklerin DVD'ye nakli için yapımcılarımız ne yazık ki ellerini yavaş tutuyorlar. Ancak Youtube kopyasını önden izlemek size bir şey kaybettirmeyecektir. Aksine bugün neden bunun benzeri, güzel aşk filmleri yapılmıyor diye düşünmenize neden olabilir ki bu da iyi bir şey...